

ECONOMIA DE L'EMPRESA

2 BATXILLERAT

Unitat 5

L'ANÀLISI DELS ESTATS FINANCERS DE L'EMPRESA I. ANÀLISI PATRIMONIAL I ANÀLISI FINANCERA



Anàlisi dels estats comptables

La finalitat i els objectius generals d'una empresa són:

- Supervivència en el mercat.
- Creixement de la seva capacitat econòmica.
- Màxim benefici.
- Màxima rendibilitat de les inversions.
- Màxima solvència.

Tasques i procediments del procés comptable

1. Registre comptable.
2. Verificació de la informació recollida.
3. Anàlisi i interpretació de la informació.

Estudi dels estats comptables (I)

L'**estudi dels estats comptables** és l'estudi que analitza la informació econòmicofinancera d'una empresa, mitjançant tècniques i procediments analítics, per conèixer diversos aspectes de la situació de l'empresa en l'àmbit patrimonial, financer o econòmic. (Balanç i compte de Pèrdues i Guanyos)

L'estudi aporta informació a:

- Propietaris de l'empresa.
- Administradors o gestors de l'empresa.
- Inversors potencials.
- Auditors, sindicats, Administració tributària, etc.

Etales de l'estudi

1. Manipulació de la informació.
2. Anàlisi de les dades.
3. Interpretació i comparació.
4. Previsió i proposta.

Estudi dels estats comptables (II)

Tipus d'anàlisi	Objectius	Estat comptable analitzat	Tècniques utilitzades
PATRIMONIAL	- Estudia l'estructura patrimonial de l'empresa, les seves variacions i tendències. - Analitza la composició i el pes relatiu del patrimoni net, actiu i passiu.	Balanç de situació.	- Percentatges comparatius. - Variacions absolutes i relatives. - Representació gràfica.
- L'estructura de l'actiu (estructura economia). - L'estructura del passiu i patrimoni net (estructura financera). - Les relacions entre masses patrimonials. - L'equilibri financer i de les inversions. <i>Equilibri patrimonial: Actiu = Passiu + Patrimoni Net</i>			
FINANCERA	- Analitza la capacitat de l'empresa d'atendre les obligacions de pagament (solvència). - Analitza si els recursos financers utilitzats per l'empresa són els més adequats per garantir un flux eficient de fons (liquiditat).	Balanç de situació.	- Fons de maniobra. - Ràtios financeres.
<i>Equilibri financer: Observar si pot pagar o no el que deu.</i>			
ECONÒMICA	- Analitza l'evolució dels resultats de l'empresa i dels seus components (ingressos i despeses). - Analitza la rendibilitat de les inversions i dels capitals emprats a l'empresa.	Compte de pèrdues i guanys.	- Percentatges comparatius. - Variacions absolutes i relatives. - Representació gràfica. - Rendibilitats.
<i>Equilibri econòmic: Que el benefici sigui conseqüent amb les inversions.</i>			

Anàlisi patrimonial (I)

L'**anàlisi patrimonial** del balanç de l'empresa té com a objectiu estudiar l'estructura i composició del balanç, analitzant l'evolució de les masses patrimonials.

Abans de fer l'anàlisi, s'ha de tenir en compte:

- Variacions de preus.
- Incidència de les variacions estacionals.
- Incidència de les variacions accidentals.
- Diferències sectorials.

Tipus d'anàlisi patrimonial

- **Anàlisi estàtic:** En un moment concret i sense comparacions.
- **Anàlisi dinàmic:** Comparacions amb altres empreses o períodes.

Tècniques d'anàlisi patrimonial

1. Percentatges per comparar l'evolució de dos exercicis econòmics.
2. Variacions absolutes i relatives.
3. Representació gràfica del balanç per grups patrimonials.

Anàlisi patrimonial (II)

1. Percentatges

ACTIU	Any n	%	Any n+1	%
Immobilitzat	9 390	68,3	11 800	69
Existències	800	5,8	925	5,4
Realitzable	600	4,4	675	3,9
Disponible	2 965	21,5	3 700	21,7
	13 755	100	17 100	100

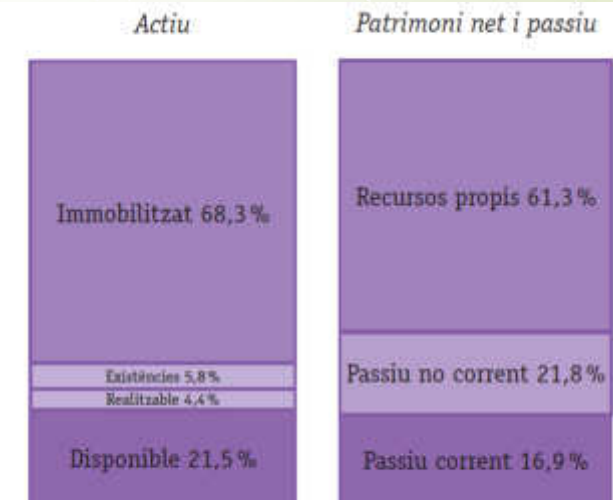
P. N. I PASSIU	Any n	%	Any n+1	%
Recursos propis	8 437	61,3	10 000	58,5
Passiu no corrent	3 000	21,8	4 200	24,6
Passiu corrent	2 318	16,9	2 900	17
	13 755	100	17 100	100

Exemples:

2. Variacions

ACTIU	Imports (€)		Variacions	
	Any n	Any n+1	absolutes €	relatives %
Immobilitzat	9 390	11 800	2 410	25,7
Existències	800	925	125	15,6
Realitzable	600	675	75	12,5
Disponible	2 965	3 700	735	24,8
	13 755	17 100	3 345	24,3
PATRIMONI NET I PASSIU	Any n	Any n+1	€	%
Recursos propis	8 437	10 000	1 563	18,5
Passiu no corrent	3 000	4 200	1 200	40
Passiu corrent	2 318	2 900	582	25,1
	13 755	17 100	3 345	24,3

3. Representació gràfica



Anàlisi patrimonial (III)

Exercici:

Aplica les tècniques d'anàlisi de balanços (percentatges, variacions i representació gràfica) que coneguis per al balanç següent per dos anys consecutius:

2011		2012	
Actiu	Patrimoni net i passiu	Actiu	Patrimoni net i passiu
Immobilitzat 44%	Recursos propis 48%	Immobilitzat 41%	Recursos propis 46%
Existències 25%	Passiu no corrent 19%	Existències 18%	Passiu no corrent 21%
Realitzable 19%	Passiu corrent 33%	Realitzable 28%	Passiu corrent 33%
Disponible 12%		Disponible 13%	

Actiu	2011	%	2012	%	var. €	var. %
Immobilitzat	3600	44	3900	41	300	8
Existències	2000	25	1700	18	-300	-15
Realitzable	1500	19	2600	28	1100	73
Disponible	1000	12	1200	13	200	20
	8100	100	9400	100		
Patrimoni net i passiu	2011	%	2012	%	var. €	var. %
Recursos propis	3900	48	4300	46	400	10
Passiu no corrent	1500	19	2000	21	500	33
Passiu corrent	2700	33	3100	33	400	15
	8100	100	9400	100		

Anàlisi financera

L'**anàlisi financera** té com a objectiu fonamental la **solvència** i la **liquiditat** de l'empresa.

La **solvència** és la capacitat que té l'empresa per pagar els deutes amb la garantia de les seves inversions (actiu); és a dir, si el valor de liquidació de l'actiu és superior al total del passiu (exigible).

La **liquiditat** és la capacitat que té l'empresa per convertir les inversions (actiu) en mitjans de pagament totalment líquids (caixa o bancs).

Tipus de finançament

1. Finançament sense exigible.
2. Finançament amb exigible.

Tècniques d'anàlisi financera

1. Fons de maniobra.
2. Ràtios financeres.

El fons de Maniobra, pot servir per un anàlisi patrimonial o per dur a terme un anàlisi financer, juntament amb els ratis que analitzen la solvència de l'empresa.

Fons de maniobra

El **fons de maniobra** és el conjunt de recursos que l'empresa necessita per poder-se finançar durant el període comprès entre el moment en què es paga als proveïdors i el moment en què es cobra dels clients.

$$FM = AC - PC$$
$$FM = (PN + PnC) - AnC$$

FM: Fons de Maniobra.
AC: Actiu Corrent.
PC: Passiu Corrent.

PN: Patrimoni Net.
PnC: Passiu no Corrent.
AnC: Actiu no Corrent.

El **fons de maniobra** té un doble sentit:

- .- és l'actiu corrent necessari per mantenir el ritme de l'activitat de l'empresa
- .- és la quantitat de recursos permanents (PN i PnC) que l'empresa ha de destinar perquè la seva activitat tingui estabilitat de funcionament.

$$FM = AC - PC$$

$$FM = (PN + PnC) - AnC$$

El **fons de maniobra** pot ser positiu o negatiu.

Fons de maniobra I

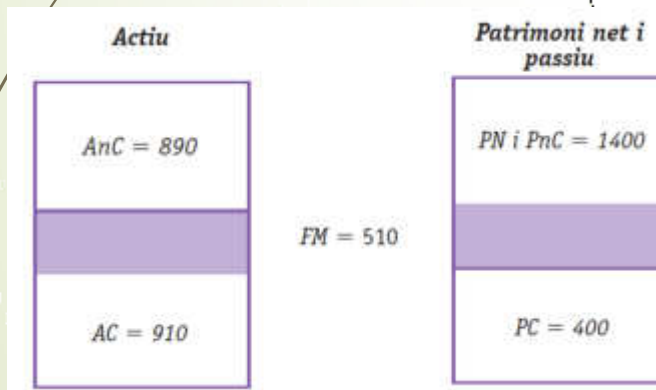
El **fons de maniobra positiu** dóna marge operatiu a l'empresa, ja que amb l'actiu corrent pot liquidar tot el passiu corrent (exigible a c/t) i encara disposa d'aquest marge.

Representa la part de recursos permanents que financen aquelles partides d'actiu corrent que tenen una permanència a ll/t, es podria considerar una inversió a ll/t.

Fons de maniobra positiu

$$FM = AC - PC > 0$$

$$FM = (PN + PnC) - AnC > 0$$



.- En els rectangles de les masses patrimonials que estan relacionats amb el fons de maniobra, es marca en ombrejat.

.- en l'actiu és la part de l'AC finançada pel PN i PnC

.- en el passiu és la part del PN i PnC que finança l'AC

l'Actiu Corrent es mes gran que el Passiu Corrent

$FM = AC - PC > 0$ és l'AC necessari per mantenir el ritme d'activitat de l'empresa.

$FM = (PN + PnC) - AnC > 0$ és la quantitat de recursos permanents que l'empresa ha de destinar perquè la seva activitat assoleixi l'estabilitat de funcionament.

Fons de maniobra II

Per que hi hagi equilibri patrimonial en la relació entre l'Actiu i Patrimoni Net i Passiu, s'han de complir les següents condicions:

- els recursos financers a ll/t, s'han d'utilitzar per les inversions a ll/t
- els recursos financers a c/t, s'han d'utilitzar per finançar una part de les inversions a c/t

Els components del **fons de maniobra** són:

- una fracció del saldo d'existències (estoc de seguretat).
- saldo als clients, crèdit mínim mitjà, inversió permanent dins de corrent.
- saldo de bancs, que ens permeten una liquiditat immediata

El **fons de maniobra** es defineix com la part dels recursos permanents que finança les inversions permanents de l'AC.

Fons de maniobra III

Com hem dit el **fons de maniobra**, ha de ser suficient per assegurar el funcionament a c/t de l'empresa i garantir l'estabilitat de l'estructura financera.

$$FM = AC - PC$$

$$FM = (PN + PnC) - AnC$$

Exemple 2 pàgina 115

Els rectangles de les masses patrimonials estan relacionats amb el fons de maniobra, que es marca en ombrejat.

En l'actiu la part de l'AC és més petit que el PC

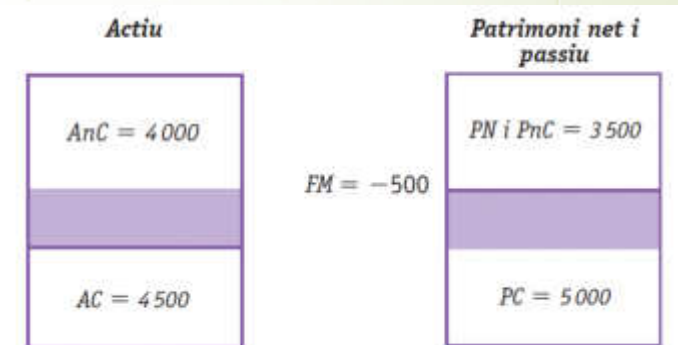
Una part de les inversions a ll/t (AnC) serien finançades amb exigible a c/t (PC).

Cosa que podria provocar que l'empresa tingues problemes per pagar els clients i estigués a prop de la suspensió de pagaments.

Fons de maniobra negatiu

$$FM = AC - PC < 0$$

$$FM = (PN + PnC) - AnC < 0$$



Hi ha empreses que funcionen amb un FM molt petit o negatiu: Supermercats (paguen als proveïdors a 60 dies i cobren al comptat) i Empreses que facin servir els just-in-time (cicle d'explotació).

Fons de maniobra IV

En resum, ens trobem amb

Fons de maniobra positiu	Fons de maniobra negatiu
$FM = AC - PC > 0$ $FM = (PN + PnC) - AnC > 0$	$FM = AC - PC < 0$ $FM = (PN + PnC) - AnC < 0$
Actiu AnC = 890 AC = 910 Patrimoni net i passiu PN i PnC = 1400 PC = 400 FM = 510	Actiu AnC = 4 000 AC = 4 500 Patrimoni net i passiu PN i PnC = 3 500 PC = 5 000 FM = -500

Exercici 5 pàgina 115

Situacions financeres

	Situació financera	Causes	Conseqüències	Solucions
1	Estabilitat financera total	Excés de finançament propi: l'empresa es finança només amb recursos propis	Total seguretat, però no es pot beneficiar de l'efecte positiu de l'endeutament	Endeutar-se moderadament per utilitzar capitals aliens i, d'aquesta manera, augmentar la rendibilitat
2	Estabilitat financera normal	$AC > PC$, FM positiu	És la situació ideal per a l'empresa	Vigilar tan sols que el fons de maniobra sigui el necessari per a l'activitat
3	Suspensió de pagaments	$AC < PC$, FM negatiu	No pot pagar els seus deutes a curt termini	Ampliar el termini de pagament als seus proveïdors, planificar millor la seva tresoreria i renegociar els deutes amb els creditors
4	Desequilibri financer a llarg termini	El patrimoni net és zero (l'actiu és igual al passiu)	Descapitalització Solvència exigua	Renegociar els deutes amb els creditors i augmentar el capital
5	Fallida	FM negatiu Acumulació de pèrdues El passiu (exigible total) és superior a l'actiu total	Descapitalització Pèrdua total de la solvència	Solució molt difícil Augmentar el capital i redefinir l'activitat L'empresa desapareix

Estudi dels estats comptables (III)

Les Ràtios són la divisió entre dues magnituds econòmiques. És la relació entre dues magnituds que tenen una certa relació, la qual cosa permet fer una comparació explicativa.

Ha d'anar acompanyada d'altres indicadors per poder fer interpretacions. No es pot utilitzar de forma aïllada.

Permeten analitzar la capacitat de l'empresa per liquidar els deutes de manera solvent i en els terminis fixats.

Serveixen per comparar:

- Amb altres empreses.
- Amb altres anys.

Són dades relatives, no absolutes.

En resum ens donaran informació sobre la situació financera de l'empresa.

Ràtios financeres

Les **ràtios financeres** permeten analitzar la capacitat de l'empresa per liquidar els deutes d'una manera solvent i en els terminis fixats prèviament amb els proveïdors i els creditors.

Ràtio	Càlcul	Significat	Valor òptim orientatiu
Tresoreria	$\frac{\text{Realitzable} + \text{Disponible}}{\text{Passiu corrent}}$	Liquiditat immediata	(0,8-1,2)
Liquiditat	$\frac{\text{Actiu corrent}}{\text{Passiu corrent}}$	Solvència a curt termini	(1,5-1,8)
Garantia	$\frac{\text{Actiu total}}{\text{Passiu}}$	Solvència a llarg termini	(1,7-2)
Disponibilitat	$\frac{\text{Disponible}}{\text{Passiu corrent}}$	Capacitat de cobrir deutes amb els saldos més líquids (caixa i bancs)	(0,3-0,4)
Endeutament	$\frac{\text{Passiu}}{\text{Patrimoni net i passiu}}$	Grau de dependència respecte del finançament aliè (endeutament)	(0,2-0,8)
Estructura del deute	$\frac{\text{Passiu corrent}}{\text{Passiu}}$	Percentatge del passiu corrent	(0,2-0,5)

Ràtios financeres (I)

Ràtio de Tresoreria

També en podem dir de solvència immediata o àcid-test.

Indica la capacitat de l'empresa a liquidar els deutes a curt termini sense risc de suspensió de pagaments.

$$T = \frac{\text{Realitzable} + \text{Disponible}}{\text{Passiu.corrent}}$$

Valors òptims: a prop d'1 (0,8 - 1,2)

Si $T < 1$ hi ha risc manifest de suspensió de pagaments

Si $T > 1$ hi ha un excés de liquiditat. Actius sense rendiments.

Ràtio de Liquiditat

Es compara l'actiu corrent amb el passiu corrent. Mostra la liquiditat de l'empresa però d'una forma no tant immediata.

$$L = \frac{\text{Actiu.corrent}}{\text{Passiu.corrent}}$$

Valors òptims: han de ser superiors a 1 i propers a 2 (1,5 - 1,8)

Ràtios financeres (II)

Ràtio de Solvència (garantia)

Representa la capacitat total de l'empresa per afrontar els seus deutes.

$$G = \frac{\text{Actiu}}{\text{Passiu}}$$

Valors òptims: han de ser superiors a 1 i propers a 2 (1,7 – 2)
Si el valor és inferior a 1 hi ha risc manifest de fallida

Ràtio de Disponibilitat

Representa la part des deutes que es poden liquidar amb els comptes de tresoreria.

Part del deute que es podria pagar immediatament.

$$D = \frac{\text{Disponible}}{\text{Passiu.corrent}}$$

Valors òptims: propers a 0,3 i 0,4
Si és molt més gran l'empresa tindrà actius poc rendibles.
Si és molt més petita l'empresa tindrà dificultat de pagaments.

Ràtios financeres (III)

Ràtio d'Endeutament

Ens dóna idea de si l'empresa depèn molt dels recursos externs o si té capacitat per endeutar-se encara més.

$$E = \frac{\text{Deutes}}{\text{Total.patrimoni.net.i.passiu}}$$

Valors òptim: se situa entre el 0,4 i el 0,6.

Si és superior a 0,6 indica que el volum de deutes és excessiu i l'empresa s'està descapitalitzant.

Ràtio d'estructura del deute

La proporció del total dels deutes que són exigibles a curt termini.

$$Q = \frac{\text{Passiu.corrent}}{\text{Passiu}}$$

Valors òptims: no n'hi ha (0,2 – 0,5)

Quan més petita millor, perquè el deute l'haurem de tornar a més llarg termini i l'empresa tindrà més marge operatiu.

Desequilibris financers i mesures correctores

DESEQUILIBRIS FINANCERS I POSSIBLES MESURES CORRECTORES

Excés de liquiditat	És possible que tingui actius líquids (disponible o realitzable) que proporcionen una rendibilitat nul·la o baixa, per la qual cosa cal aconsellar a l'empresa que dugui a terme inversions que li proporcionin una rendibilitat més alta.		
Dèficit de liquiditat	Depenent de les circumstàncies particulars de cada empresa, es poden aconsellar diferents mesures. En cas que la ràtio de tresoreria sigui baixa però la de liquiditat sigui molt superior a 1, cal aconsellar a l'empresa que apliqui una política que afavoreixi la venda d'existències i el seu cobrament a curt termini (promocions, baixades de preus, etc.). Si la ràtio de liquiditat és més petita que 1, però l'empresa no té problemes de solvència, es poden aplicar diferents mesures:		
	Renegociar el deute a curt termini per convertir-lo en exigible a llarg termini.	Vendre actius improductius de l'empresa i cobrar-los en efectiu o a curt termini.	Demandar un préstec a llarg termini per liquidar deutes.
Excés de solvència	No és un problema greu, però, tal com s'esdevé amb l'excés de liquiditat, es corre el risc de mantenir actius improductius o amb baixa rendibilitat. La solució és similar a la situació d'excés de liquiditat.		
Dèficit de solvència	En aquest cas, l'empresa ha d'aconseguir finançament propi o subvencions, ja que està molt endeutada. Sortir d'una situació d'insolvència no és fàcil, atès que és complicat trobar inversors que estiguin disposats a arriscar els seus recursos. Es pot complementar amb un procés de renegociació del deute a llarg termini per canviar les condicions; per exemple, convertir deute en recursos propis per mitjà de l'oferta als creditors de titularitzar els seus saldos en forma d'accions.		

Desequilibris financers i mesures correctores

Exemple:

L'aplicació d'aquestes ràtios es pot veure per mitjà de l'exemple d'una empresa que presenta el balanç següent:

ACTIU		PATRIMONI NET I PASSIU	
Maquinària	31 000	Capital	18 000
Mercaderies	12 000	Reserves	7 000
Clients	16 000	Prèstec a ll/t	14 000
Bancs i caixa	8 000	Proveïdors	20 000
		Proveïdors, efectes comercials que cal pagar	8 000
	67 000		67 000

Tresoreria de l'empresa i flux de caixa

La **tresoreria de l'empresa** es compon dels actius més líquids de l'empresa: bancs i caixa. Disponible.

L'empresa ha de mantenir una certa tresoreria per afrontar els pagaments dels deutes que vencin.

- Un **nivell molt baix** de tresoreria significa que l'empresa no té prou liquiditat a curt termini per pagar els seus deutes, i es pot situar en un risc manifest de suspensió de pagaments.
- Un **nivell excessiu** no contribueix a la rendibilitat global de l'empresa, ja que els actius del disponible o bé donen molt poc rendiment, o bé no en donen cap.

No hi ha un indicador òptim

Depèn de l'empresa, del sector econòmic, de l'entorn conjuntural de l'economia, ...

Tresoreria de l'empresa i flux de caixa

El **flux de caixa** és la capacitat de l'empresa per generar recursos que es destinen a finançar les necessitats de la seva activitat.

Tipus de flux de caixa

- **Flux de caixa financer**: Diferència entre cobraments i pagaments.
- **Flux de caixa econòmic**: Suma dels beneficis i les amortitzacions.

És un indicador

S'utilitza per tenir una estimació de la capacitat d'autofinançament de l'empresa.

Amortitzacions, constitueixen l'aportació a la capacitat productiva.

Beneficis, són un element de finançament.

